

Fantasmation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay
צור עיטם עמיחי קע"מ © פאנטאזמאציע

חוברת הדרכה ברישום בטכניקה ייחודית

טכניקת ליאונרדו

לאו סירטה בסטודיו לאומנות ולצירור מודיעין,

מארח את האומן והמורה :

צור עיטם עמיחי, בסדנת רישום בשזירת קווים וצבע.

Fantasymation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay
צור עיטם עמיחי ק"מ © פאנטזימאציון

אַמֶן: צור עיטם עמיחי

ביוגרפיה קצרה
טכניקת לאונרדו בצבעים ושכבות

צור עיטם עמיחי הינו בוגר המדרשה לאמנות ובעל תואר בחינוך ובאמנות פלסטית (2015).
התחיל ללמד בחוגים במתנ"סים, בסטודיו פרטי ובהוראה ממלכתית וגם למחוננים עם נסיון של הוראה
בעיצוב ובקומיקס למשך חמש שנים (2012-2017).

צור למד בבצלאל ארבע שנים במחלקה לאמנויות המסך ומתמחה באנימציה קלאסית, דיגיטלית
וסטופ מושן (2012). צור רכש תעודת מאפר באייל מקיאז' באיפור ביוטי ומאסטר פאשן (2014).

את הטכניקה פיתח מגיל 16 שהתחילה בשחור לבן בשילוב של עט מכני עם עט פיילוט 0.4.
בחקירת גוף האדם, הטבע, החיות והאנטומיה ויצר ביוגרפיה אישית מונפשת כסרט גמר לתואר הראשון.

קישור לסרט: <https://youtu.be/EzbT-mRTZIM>

קישור לאתר: <http://chooshme3.wix.com/tzoor-eitam>

אינסטגרם: @tzoor1eitam

פייסבוק: Tzoor Eitam Amichay

Fantasymation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay
זור עיטם עיטמי קע"מ © פאנטאזמאציע

טכניקת רישום : במעבר צבעים על-ידי קו ליצירת אשליית אור וצל/נפחים.

טכניקת ליאונרדו

טכניקת ליאונרדו היא שיטת רישום שפיתחתי מגיל 16, כשהייתי בתיכון במגמת אומנות, שנוצרה בעקבות שימוש בעט פיילוט שחור 0.4 ועפרון מכני. שזרתי בשכבות על דף סקיצה את הנפחים, אור וצל וירידה לעומק על ידי מילוי של עפרון בעט ואחד בשני. לאחר 20 שנה שכללתי את הבסיס ברישום ונוספו הצבעים. אני משתמש בצבעים במעבר מן הבהיר לכהה על מנת ליצור את האשליה של העומק, הנפחים והאור והצל פעם בכתם ופעם בקו, במעבר הבא : צהוב, כתום, ורוד, אדום, סגול, תכלת, כחול, ירוק, חום ושחור. לאו דווקא בסדר הזה.

הצהוב משמש לי כתשתית ראשונית למטווה האוביקט כאשר אני מצייר. איתו אני יוצר בקווים מהירים יחסית את מה שאני רואה. אין לי כוונה להיכנס לפרטי הרישום בצבע הזה.

לאחר מכן אני מוסיף את סדרת האדומים.

באמצע התהליך אני מוסיף את הירוק או הכחול כדי ליצור ניגוד או קונטרסטיות של אור וצל.

ולבסוף אתן במקומות ספציפיים את השחור כדי להקפיץ את הדימוי. אני לא מנסה במהלך הרישום הזה, בשום שלב, לנסות ולחקות גם בצבעוניות את מה שאני רואה באותו רגע. אלא, אני מוסיף את הצבעוניות הפנימית שלי מהדמיון או ממה "שמתחשק לי" בזמן אמת. ולאלו אני רוצה לחשוף אתכם בסדנה : ללמוד לרשום בצבע מהדמיון.

אז, מהי למעשה טכניקה?

מצד אחד : טכני, כלים, פרקטיקה

מצד שני : טכנולוגיה, מה החידוש? המדיום, מבע, כלי ביטוי, סגנון, רגש.

השילוב של השכל (פרקטיקה או כלים טכניים) עם הרגש (סגנון וטכנולוגיה שנובעים מהרגש) הם טכניקה אומנותית.

אומן צריך את שני המרכיבים של השכל והרגש על-מנת ליצור ביטוי מדויק, ככל שניתן, לעולמו הפנימי.

רישום, לרוב, הוא קו ששזור בקו אחר אשר יחדיו, יוצרים אשליה של : תנועה, נפח, תאורה והם המציאות האומנותית.

אומן רושם הוא אומן חוקר, החקירה נובעת מסקרנות. ככל שחוקרים יותר ומעמיקים, התובנות מתרחבות והראייה/התפישה המרחבית מתמקדת.

Fantasymation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay

זור עיטם עיטמי קצ"מ © תאגיד לתיאטרון

עוגנים

כל אדם זקוק לרשת בטחון או עוגנים שהם החברים הכי טובים שלו, בכל מצב. לפעמים, חבר טוב שאפשר לסמוך עליו הוא סוג של משענת, אבל כשמדובר בציור, אני מאמין שצריך שיקרו שלושה דברים שנובעים מרשת הביטחון הזו: קז"מ.

קסם

זרימה

מוטיבציה

קז"מ

מוטיבציה

כאשר אני חסר מוטיבציה אני שואל את עצמי: מה מניע אותי לצייר? מה מפעיל אותי לדמיין? מה גרום לי ליצור? ובכן שמת לי לב, במהלך שנותיי, קיימים שלושה דברים שגורמים לי ליצור, שמפעילים אותי או מייצרים אצלי מוטיבציה. והם:

סרטי אנימציה, במיוחד שגדלתי עליהם.

מוזיקה

ספרי רישום או איורים מהילדות

לכן, אני רוצה שתחשבו עלצמכם מהם הדברים שיכולים לגרום לכם ליצור את האווירה והקרקע לשני הדברים הבאים: זרימה ולבסוף קסם. **מהי עבורכם, המוטיבציה שלכם ליצור את הרישום הזורם ביותר והקסום ביותר? ובאלו אמצעים תשתמשו במהלך הציור כדי לגרום להם להגיע?**

זרימה

הזרימה חשובה לתהליך היצירה מהסיבה הפשוטה שהיא מהווה צינור. אני הרגשתי לא מעט פעמים, שכאשר אני יוצר אני מעביר מסר. אני מתכוון לצינור התודעה או אל התודעה או מהתודעה. מסרים עוברים, חולפים ושבים בלי משים, במהלך היממה, כמעט מיליוני פעמים בדקה. תחשבו על זה רגע: לו הייתם צריכים לספור את כמות הפעמים שקלטתם מסרים בדקה, והייתם צריכים לתאר את זה בציור, סביר להניח שבלוק ציור לא היה מספיק כדי לתאר זאת. כדי שקו בציור יזרום הוא זקוק לקצב. ממש כמו ריקוד, יש תבנית שייחודית לכם והיא מכתובה את קצב ההבעה האומנותית. לכן, כל דבר שמניע אתכם לייצר את הבמה האישית שלכם על הנייר, תדעו שאתם מוכנים לזרום.

Fantasmation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay

צור עיטם עיטמי ק"מ © תאגיד לתיאטר

קסם

אני מחליט שלא לומר על יותר מדי על הקסם, חוץ מאשר שהוא יגיע ויקרה, ברגע שפחות תחשבו ותנתחו ויותר תתמקדו בעשייה. כמות שזה נשמע סותר או פרדוקסלי, זה הכיוון: לא להתחיל להתמקד ב"מה שעלול לקרות", שזה הקסם עצמו, אלא להתמקד ב"מה שקורה עכשיו", לתפוס את ההרגשה הזו ולתת לה מקום. התבוננו פנימה על-מנת להרגיש את הצרכים שלכם. מתוך זה, אתם תתחילו להרגיש את הצרכים של הציור שלכם. אני בכוונה מתייחס לציור כאל משהו נושם, מפני שלציור יש נשמה. כאשר אנחנו מותחים קו ויש לו כוונה, התחלנו מסע של נשימה (ממש כמו בריאה). נשימה לא נכונה עלולה ליצור שיבושים בבריאות. כך גם באומנות: הקצב, הנשימה והתנועה הם חלק מהמוטיבציה, מהזרימה ומהקסם.

הכל זה אחד והאחד זה הכל, מפני שאין שלב ראשון ואחרון, כולם הם אותו מסע של יצירה.

חשיבות הטכניקה ברישום

טכניקה היא כלי, היא מאפשרת לנו למצות את היכולות הגלומות בנו בעודנו צעירים. אנחנו מתפתחים כל הזמן במהלך חיינו. הרבה ממה שחווינו כשהיינו ילדים נרשם בתודעה בקופסא ומנהל אותנו בכל מני סיטואציות. בהקשר לציור ולרישום, התרגול הוא השריר הכי טוב שלנו. ככל שמתרגלים פחות או לא מתרגלים בכלל לאורך זמן הפעילות מתנוונת והשריר מאבד מכוחו. היכולת לרשום או האפשרות לדעת לרשום, כאומנים, היא מתנה גדולה. למי שניחן ביכולת הזו ניתנת הזדמנות נדירה לבטא את עצמו במגוון של אפשרויות. יכולת הרישום, עבורי כמורה וכאומן, היא פתח משמעותי לדלת של בחירות. ככל שנחשפים יותר לפונקציות הרבות (של העיפרון לצורך הדוגמא) שמסביבנו, אנו למעשה נחשוף את עצמנו למגוון יכולות של הבעה באומנות מתוכנו. ככל שמתרגלים יותר, מתפתחים יותר. ככל שמציירים יותר על בסיס יומי מתקדמים יותר.

תחשבו, על ציור כמו לנסוע על אופניים או נסיעה ברכב לעבודה או שטיפת כלים. זה בהתחלה נראה לנו מאד מסובך, ומה גם שזה קשה ומעייף, זה מצריך מאיתנו רשימות ומייגע. אפשר ליחס זאת לרגע שבו לומדים משהו חדש, ונמצאים מול קלסרים עבי כרס בספריה במחלקה הכי עמוסה וארוכה, החל מהפעולה הכי פשוטה כל דבר נראה גדול ומאסיבי וכמעט בלתי אפשרי לביצוע. לכן ידע מוקדם ורכישת כלים נכונים ברישום פותחת בפנינו את האפשרות לבחור מה לצייר.

זה נשמע לא הגיוני מעט, שהרי "קודם בוחרים נושא לצייר, אחר כך משתמשים בטכניקה ואז מציירים", אך אינני מדבר על "איזה נושא אני אבחר לצייר". אלא אני מתכוון, שתחשבו לעצמכם לפני הכל את "מה שהכי מעניין אותי לצייר ולמה אני בכלל רוצה/מעוניין לצייר אותו"?

Fantasymation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay

צור עיטם עיטמי © תאגיד לתיאטרון

אז מדוע דווקא סדנה שמעבירה רישום בעטים צבעוניים בשכבות, ולא בצבעי מים או שמן?

שאלה טובה. זו שאלה שרק אני כמעביר הסדנה יכול להשיב עליה. התנסיתי במגוון של חומרים שונים במהלך שנותיי כתלמיד בבית הספר לאומנות, כסטודנט, כמורה וכאומן. כלה מעפרונות צבעוניים, גירי אבקה ושמן (פנדה), עטי פוסקה על נייר שחור, צבעי שמן, צבעי מים, צבעי אקריליק, עפרונות רישום, פחם, עט מכני, גרפיט ועד לנקודה שהכרתי את סדרת העטים בחוד 0.4- ומוכרח להודות ששם הפסקתי לנסות. הסיבה העיקרית שזה קרה, מפני שבראש ובראשונה אני רשם. אני לא מרגיש צייר.

ההבדל המהותי בין רשם לצייר הוא כמעט כמו ההבדל בין חוקר למדען. לצורך ההשוואה, רשם מטבעו הוא חוקר. הוא יהיה סקרן, יחפש את הקו מבעד לאור, ישתמש בכלי אחד על-מנת ליצור אשליה מרבית של ריאליזם. לרבות, הכלים שלו פשוטים ודלים אך הטכניקה שלו מאד משוכללת ורחבת היקף. צייר, לצורך הדוגמא, יתמקד בעובדות ובעיקר, בתוצאה, בשאלה: "איך אני גורם לאוביקט הזה להיראות אמיתי?" או ישתמש בצבע, כדי להשלים את הדו מימד לאשליית תלת-מימד. ממש כשם שמדען יחפש תשובות בעוד שהחוקר ישאל שאלות וישתהה מולן. התוצאה פחות מעסיקה את החוקר/רשם במהלך הציור. מבחינתי כרשם, התהליך של הציור הוא מסע. הוא מכיל תחנות רבות של התרחשויות וכל דבר קטן שהמח שלי קולט בזווית העין, ומתורגם לציור אני מתרגש, ולהיות נוכח כשדברים קורים ממלאים אותי.

סיבה נוספת שהתמקדתי בעטים כדי לצייר, מתנקזת במגוון הרחב של ההתמקדות בפרטים שמאז ומעולם קסמה לי. יש משהו שמתקיים ברישום שלא ראיתי קורה בציור בצבע. יצא לי להיחשף לרמת פירוט בדרגות שונות בצבע (כתלמיד במגמת אומנות בתיכון וכסטודנט לאנימציה בעיקר), אבל לא הרגשתי שזה מטלטל אותי מבפנים. אף פעם. ואם-כן, זה היה נדיר מאד. כן אני זוכר שהייתי מסתכל ב"מאחורי הקלעים" של סרטי וולט דיסני (בת הים הקטנה, היפה והחיה, אלאדין, הרקולס) ובתנחות המרשימות של הדמויות שצוירו והונפשו, בבנייה המעניינת של הבד, בשבירה של האור והצל ויצירת נפחים... והכל, הכל נעשה בקו אחד. לא בצבע.

הרגע הזה שראיתי את כל השלבים הופכים לדבר אחד בטכניקה של קו שזור בקו קסמה לי מהרגע הראשון. מאז, החלטתי שזו הטכניקה שאני רוצה לפתח ולהבין לעומק ככל שניתן. מפני שכשאשר אתה יוצר קו אתה חושף את הרגש הכי עמוק שלך. כאשר אתה מניח את הקו על הנייר ומתחיל את הקו הראשון, קורה שם משהו. קורה קסם..

Fantasymation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay
זור עיטם עימחי ק"מ © © אן לטמזי

קטעי צפייה

תהליך הטרונספורמציה של היפה והחיה "מאחורי הקלעים", וולט דיסני:

<https://www.youtube.com/watch?v=xOVIVF3RJQc>

מחשבות עליך: <https://www.youtube.com/watch?v=OBk3ynRbtsw>

בחרתי לחשוף בפניכם בסדנה שני קטעים, שהרשימו אותי מאד בשתי תקופות שונות במהלך חיי כאומן וכסטודנט, על-מנת שתראו את הרבדים הגלומים בטכניקה של רישום. דבר שאינו מתאפשר בתלת מימד או באשליה של צבע. יש משהו ששמתי לב אליו, שכאשר הסצנה של היפה והחיה עברה לצבע, הרגשתי "כאילו" שמו קיר זכוכית מול הדמויות והרבה תוכן ויזואלי מעניין (כמו למשל השולחן הייחודי מאחורי גברת תיון ולומייר) פשוט התנפספס בגלל תאורה כהה שעברה תרגום לצבע. כשראיתי את הסצנה הזו בשחור לבן וברישום (שזה קטע צפייה שלא זכרתי שהוכנס לקלטת המקורית כשראיתי בגיל 9), הבנתי לאחר עשרים שנה מדוע מלכתחילה נמשכתי לטכניקה הזו.

כשהבנתי שזו הטכניקה שאני ממשיך לפתח, גם בבצלאל וגם במדרשה לתקופה של שנתיים וחצי, החלטתי להפיק את שני סרטי האנימציה המשמעותיים ביותר שעשיתי כאנימטור. החלטתי שאני לוקח כפרויקט לתרגם טכניקה של גירים על רקע שחור ולהמיר אותם לדיגיטציה. ובשנית, ליצור סיפור חיים ביוגרפי מונפש משתי אנימציות: קלאסית בשולחן אור ודיגיטלית עם וידאו ארט. השילוב של מדיה בטכניקה ובידע שצברתי מאפשר לי כאומן להביע את עצמי בצורה המרבית.

אני מודה שבחרתי בשיטות לא פשוטות, אך מפאת היותי רשם, אני חושב שזה מאפשר לי להיות הכי פתוח למגוון של שילובים והזדמנויות יצירה ביחס לאומנים אחרים. מה שמוביל אותי לשלבי היצירה עצמה.

שלבי היצירה

לאחר שהכנו לפנינו את הקז"מ שלנו (קסם, זרימה ומוטיבציה), ולאחר שבחרנו בנושא או בטכניקה שאנחנו נמשכים אליהם או מעוניינים לפתח אותם, מגיעים שלבי היצירה.

Fantasmation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay

זור עיטם עיטמי קע"מ © פאנטאזמאציע

קומפוזיציה, ויצירת קשר עין

קומפוזיציה בציור/רישום היא סידור או הנחת האובייקטים שבחרנו ליצור. כלומר, באופן שבו אני אבחר להניח כוס ליד ספר בצורה המסוימת שמולי, כך זה "יתקשר בחזרה". כלומר, כל קו שאני מצייר "ממה שאני רואה" מקבל משמעות על הדף/מצע. למשל, אם אני מציר מלבן וקורא לו "ספר" זה לא מספיק. צריך להרגיש את הספר מבעד לקומפוזיציה: כיצד הוא מונח? האם הוא מוטל, האם הוא כבד? האם הוא קליל? האם הוא מאובק, ישן, חדש? דק, עבה?

כל אלו הן שאלות, שכאשר מתרגלים בקצב בתהליך יומיומי (לא משנה אם הנושא משתנה או נשאר זהה), לא נצטרך לחשוב עליהן יותר מדי בשלבים מתקדמים יותר.

זוכרי/ות את פעולת הכביסה או שטיפת הכלים שהזכרתי בהתחלה?

כך בדיוק יקרה מהתרגול של השאלות שעולות מתוך הקומפוזיציה. הירידה לרזולוציות בשלב הראשוני של המבט באובייקט יוצרת איתו קשר עין. ממש כמו שמישירים מבט על האדם איתו אנו מדברים. זה יוצר תקשורת, זה יוצר קשב וזה מעניין אותי לבחון יותר את מה שאני רואה, בסופו של דבר.

Fantasymation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay

זור עיטק עמיחי קע"מ © קאן עמיחי

זויות ויחסי עומק

לאחר שהקומפוזיציה מוכנה לפנינו נעבור לשלב הבא, בו נבחן את הזוויות בין כל איבר ותת איבר באובייקט שבחרנו. כל קו יוצר זווית וכל זווית יוצרת עומק. זווית ביחס לקו היא פרספקטיבה. כשנדע להשתמש בצורה אופטימלית ביחסים שבין הזוויות שבמציאות לבין הקו שאנחנו מציירים נוכל לפתח קואורדינציה רישומית. במילים פשוטות: פיתוח יכולת הרישום תתקבל באמצעות תרגול. התרגול יפתח אותנו להבין שמנקודת המבט שלנו מתקיים אובייקט שמעוניין שניצור אותו מחדש. התקשורת בין הדף לבין העט מועברת על ידי הזרימה של היד והנקודה הספציפית שבה אנו מצלמים בזווית העין את האובייקט. ככל שהזרימה של היד מתבצעת בקצב איטי מדי או מהיר מדי, מקוטע מדי או רציף מדי זה משפיע על הדיוק ברישום.

פוקרונטס והשיער המושלם

Fantasyation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay
זור עיטם עמיחי קע"מ © פאנטזיאציון

אופי הקו ליצירת רגישות ברישום

כל קו הוא בעל אופי. כאשר אני מחליט (בין אם במודע או בין אם לא במודע) ליצור קו מתמשך מקוטע אני בוחר באופי מסוים לרישום. כאשר אני מחליט לצבוע ולמלא חלל כדי ליצור אור וצל במקום לתרגם בשכבות דקות יותר במעברים משתנים של בהירות צל, אני למעשה מחליט על אופי אחר. ככל שנחליט כיצד לתרגם את הצל ובאיזה עובי משתנה של קו וכיצד ללחוץ וכמה על העיפרון בדף, נקבל תוצאה שונה בכל החלטה.

דוגמא לרישום בקו בעובי משתנה, שיוצר עומק ותנועה במרחב

תנועה

הקצב המשתנה של היד משפיע על התנועה בעת הרישום. אם דעתי מוסחת ואני "מרחף בדמיון" ולא מרוכז בפעולת הקו, נחסך הדיוק. רישום היא פעולה עדינה של תבלון מרבי של סך היכולות שלי. רישום זו אמירה. כמו-כן, כאשר החלטתי לרשום אובייקט בקצב איטי התוצאה תהיה דייקנית יותר ומפורטת יותר, וכאשר החלטתי לרשום אובייקט בקצב מהיר, התוצאה תהיה פחות מפורטת ואף מטושטשת אך רמת הפירוט לא בהכרח תשתנה.

Fantasymation L.T.D © Tzoor Eitam Amichay

צור עיטם עמיחי © קאנטילימאציון

דוגמא לרישום בקו באופי איטי ועוקב קו, שיוצר הרגשה של מנוחה, סטטיות

כל אחד שמצייר משאיר פיסה מתוך עצמו וממיר אותה ברישום לתוך הקו. כל קו שנוצר מתוככם ויוצא החוצה, בכל מני טכניקות ומבעים אומנותיים כאלו ואחרים (משוכללים יותר או פחות) הם אתם. זה הלב שלכם. אם חסרה לכם מוטיבציה, לא תהיה זרימה והקסם יפוג. אם לא תגיע הזרימה, תחדל המוטיבציה ולא יגיע הקסם. אם לא תרגישו את הקסם, המוטיבציה תתפוגג ושום דבר לא יזרום כשורה. ולצערנו, לא תהיה ליצירה נשמה. לכן, חיזרו להבין מה מניע אתכם ליצור ולמה אתם אוהבים את מה שאתם עושים.

אקצר ואומר, שבחזור לנקודת ההתחלה של דבריי, **הקומפוזיציה, ויצירת קשר עין, הזוויות ויחסי העומק, אופי הקו ליצירת רגישות ברישום והתנועה**, כל אלו מניעים אותנו כרשמים ליצור את הדבר המופלא הזה שנקרא קסם. או במילים אחרות: קז"מ. שהן: קסם, זרימה ומוטיבציה. כי ללא שלושת אלו, כל שאר הדברים לא יוכלו להתקיים. וביננו, קסם זה אחד הדברים המופלאים ביותר שבתור רשמים תוכלו לקבל.

שיהיה בהצלחה, אני מאמין בכם/ן:

מצור עיטם עמיחי